

พฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของคนที่ย้ายอยู่ในเขต
เทศบาลตำบลคชสิทธิ์ จังหวัดสระบุรี¹

PARTICIPATION BEHAVIOR IN WASTE MANAGEMENT OF PEOPLE LIVING IN
KOTCHASIT SUBDISTRICT MUNICIPALITY
SARABURI PROVINCE

นงนุช รักษาขอบ²

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย และศึกษาปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของคนที่ย้ายอยู่ในเขตเทศบาลตำบลคชสิทธิ์ จังหวัดสระบุรี โดยใช้ระเบียบวิธีเชิงปริมาณ ตัวอย่างในการวิจัย คือ ประชาชนที่ย้ายอยู่ในเขตเทศบาลตำบลคชสิทธิ์ จังหวัดสระบุรี จำนวน 309 คน ใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย พบว่า

1. คนในชุมชนในเทศบาลตำบลคชสิทธิ์ จังหวัดสระบุรี มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 4.17$) มีส่วนร่วมที่มีมากที่สุด คือ คนในชุมชนช่วยทำความสะอาดถนนในละแวกบ้านเป็นประจำ ($\bar{X} = 4.28$) รองลงมา คือ ในแต่ละครอบครัวมีการแยกขยะก่อนทิ้งทุกครั้ง ($\bar{X} = 4.24$) มีบริจาคสมทบทุนในกิจกรรมต่าง ๆ ในการจัดการขยะมูลฝอย ($\bar{X} = 4.22$)

2. ประโยชน์ที่ได้รับในการมีส่วนร่วมและลักษณะของคนในชุมชนมีผลต่อพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของคนที่ย้ายอยู่ในเขตเทศบาลตำบลคชสิทธิ์ จังหวัดสระบุรี

Abstract

This research the objective was to study participation behavior in waste management and important factors affecting participation behavior in solid waste management of people living in Kotchasit Subdistrict Municipality Saraburi Province. A case study of a community in Kotchasit Subdistrict Municipality Saraburi Province using a quantitative method an example of this research is the people living in Kotchasit Subdistrict Municipality, Saraburi Province in the amount of 309 people. The questionnaire was used as a

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการค้นคว้าอิสระเรื่อง พฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการขยะมูลฝอย กรณีศึกษาชุมชนในเทศบาลตำบลคชสิทธิ์ จังหวัดสระบุรี

² นักศึกษาปริญญาโท โครงการทวิปริญญาโทหลักสูตรทวิปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ คณะรัฐศาสตร์และคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

data collection tool. The statistics used were frequency, mean, standard deviation, correlation analysis and multiple regression analysis.

The research results found that

1. People in the community in Kotchasit Subdistrict Municipality Saraburi Province Participation in waste management was at a high level ($\bar{X} = 4.17$). The highest participation was community members helping to clean the streets in the neighborhood regularly ($\bar{X} = 4.28$), followed by each family having garbage sorted before every time ($\bar{X} = 4.24$). There were donations for various activities. in solid waste management ($\bar{X} = 4.22$)

2. Benefits of participation and the characteristics of people in the community had an effect on having behaviors participate in solid waste management of people living in Kotchasit Subdistrict Municipality, Saraburi Province.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การมีส่วนร่วมของประชาชน จะเป็นเครื่องชี้วัดการตัดสินใจของรัฐบาลมาจากความต้องการของประชาชน เพิ่มความรับผิดชอบและเพิ่มความสามารถในการตรวจสอบได้ของรัฐที่มีต่อประชาชน ช่วยในการสร้างแผนต่าง ๆ ที่ดีกว่าเดิม เพิ่มความสำเร็จในการปฏิบัติงาน สร้างการสนับสนุนให้แก่หน่วยงานวางแผน (Ramos and Fletcher, 1982) ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงถือเป็นอำนาจประเภทหนึ่งของประชาชนและเป็นกระบวนการการกระจายอำนาจ (Redistribution of power) โดยส่งเสริมให้ประชาชนผู้ไร้ซึ่งอำนาจ (The Have-Nots) ที่มักไม่มีโอกาส ถูกกีดกัน หรือถูกแยกออกจากกระบวนการทางการเมืองและเศรษฐกิจทั้งหลายให้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจังในกระบวนการดังกล่าว กล่าวคือ การมีส่วนร่วมเป็นกลยุทธ์ให้ประชาชน ซึ่งไร้ซึ่งอำนาจสามารถกำหนดแนวทางในการรับรู้และแบ่งปันข้อมูลข่าวสาร การกำหนดเป้าหมายและนโยบายสาธารณะ การจัดสรร-ใช้จ่ายรายได้ภาษีอากร การดำเนินงานกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ และการเปิดเผยและการกระจายผลประโยชน์ (Arnstein, 1969) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนเอง โดยให้ความสำคัญกับ “การตัดสินใจโดยประชาชน (By the People)” จนส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาประชาธิปไตย เพราะการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเสมือนกับโรงเรียนประชาธิปไตยที่แท้จริง ที่ผ่านมาการบริหารจัดการท้องถิ่นมักดำเนินการมีส่วนร่วมของประชาชนในลักษณะที่ให้ประชาชนเป็นผู้รับประโยชน์และเรียกร้องเท่านั้น จำเป็นปรับการบริหารจัดการการมีส่วนร่วมของประชาชนในลักษณะส่งเสริมให้ประชาชนรักถิ่นและเป็น “เจ้าของท้องถิ่น” (Sense of Ownership) อยากเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแบ่งปัน ร่วมกันสร้างอนาคตที่พึงปรารถนาในท้องถิ่นของตน (อรทัย ก๊กผล, 2559)

เทศบาลนครราชสีมา ได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญที่ให้ความสำคัญการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อน โดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนในการร่วมคิดร่วมทำเพื่อส่วนรวม การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปสู่กลไกบริหารราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และการเตรียมพร้อมของประชากรไทย ทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเอง และทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด (เทศบาลนครราชสีมา, 2564) ซึ่งเทศบาลนครราชสีมาเกิดการขยายตัว ผลที่ตามมาคือ ปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้นจากการบริโภค การเพิ่มขึ้นของประชากรเป็นสาเหตุสำคัญของการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและก่อให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมหลายอย่างตามมา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้าน การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ปัญหามลพิษทางน้ำ ปัญหามลพิษทางดิน และปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญในทุกพื้นที่ทั่วโลกประสบอยู่นั้นคือปัญหาขยะมูลฝอย

การเพิ่มขึ้นของประชากรก่อให้เกิดการขยายตัวของสังคมเมือง การขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ทำให้เกิดการผลิตเพิ่มขึ้น เพื่อสนองความต้องการบริโภคของมนุษย์ เมื่อการบริโภคมากขึ้น ปริมาณขยะก็เพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัว ข้อมูลสถานการณ์ขยะมูลฝอยชุมชนปี 2564 มีขยะมูลฝอยชุมชนเกิดขึ้น 24.98 ล้านตัน หรือ 68,434 ตัน/วัน (ลดลงจากปี 2563 ร้อยละ 1 ปี 2563 เกิดขึ้น 25.37 ล้านตัน) กระจายตัวตามภูมิภาคต่าง ๆ โดยภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีปริมาณขยะมูลฝอยสูงสุด 16,771 ตัน/วัน รองลงมาเป็นภาคกลาง 16,635 ตัน/วัน กรุงเทพมหานคร 12,214 ตัน/วัน ภาคใต้ 8,304 ตัน/วัน ภาคตะวันออก 6,272 ตัน/วัน ภาคเหนือ 4,904 ตัน/วัน และภาคตะวันตก 3,334 ตัน/วัน อัตราการเกิดขยะมูลฝอยเฉลี่ย 1.03 กิโลกรัม/คน/วัน (กรมควบคุมมลพิษ, 2565)

แนวทางการจัดการขยะมูลฝอย โดยการลดและการคัดแยกขยะ ณ แหล่งกำเนิด เป็นการดำเนินการกับขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นจากแหล่งกำเนิดต่าง ๆ อัน ได้แก่ บ้านเรือน อาคารสำนักงาน สถานศึกษา ตลอดจนสถานที่สาธารณะทั่วไปเพื่อรอกการเก็บขนการรวบรวมและนำไปกำจัดทำลาย ซึ่งการดำเนินการกับขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิดนี้เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรงของบุคคลหรือเจ้าของบ้านเรือนอาคารสถานที่ต่าง ๆ ที่เพื่อลดขยะและคัดแยกขยะ (ไพบูลย์ แจ่มพงษ์ และสิวพันธ์ ชูอินทร์, 2560) ต้องอาศัยความร่วมมือของคนในชุมชน โดยเฉพาะในพื้นที่สาธารณะ ซึ่งเทศบาล นครราชสีมาได้กำหนดยุทธศาสตร์ เพื่อสนับสนุนตอบสนองนโยบายของรัฐ บนพื้นฐานความเข้าใจในปัญหาและศักยภาพของท้องถิ่น พร้อมบูรณาการจัดการร่วมกัน ในยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยใช้กลยุทธการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรม (เทศบาลนครราชสีมา, 2564)

จากที่กล่าวมาข้างต้น เพื่อการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการร่วมมือร่วมใจกันกำจัดขยะมูลฝอย เพื่อให้ชุมชนน่าอยู่ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการขยะมูลฝอย กรณีศึกษาชุมชนในเทศบาลตำบลชลธิษฐ์ จังหวัดสระบุรี เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการจัดการขยะมูลฝอย ทำให้ชุมชนมีสังคมน่าอยู่อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมกรมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของคนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลชลธิษฐ์ จังหวัดสระบุรี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมกรมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของคนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลชลธิษฐ์ จังหวัดสระบุรี

คำถามในการวิจัย

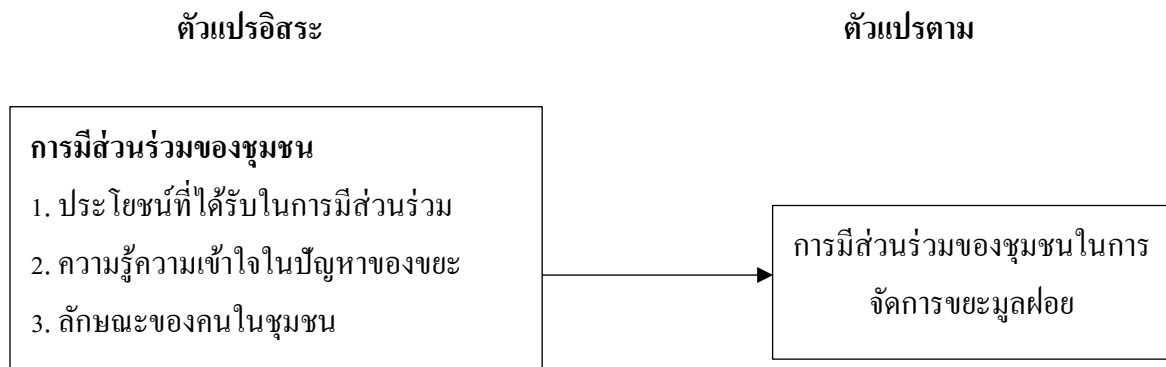
1. พฤติกรรมกรรมกรมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของคนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลชลธิษฐ์ จังหวัดสระบุรี เป็นอย่างไร
2. ปัจจัยสำคัญใดที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมกรมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของคนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลชลธิษฐ์ จังหวัดสระบุรี

ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ทำการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดทฤษฎีกรรมกรมีส่วนร่วม
2. แนวคิดทฤษฎีประชากรศาสตร์
3. แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของคนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลคชสิทธิ์ จังหวัดสระบุรี ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. วิธีการศึกษา

1.1 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา โดยศึกษาจากแหล่งข้อมูล 2 แหล่ง ได้แก่ ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ดังนี้

1.1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม (Questionnaire)

1.1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากหนังสือ เอกสาร รายงาน สิ่งพิมพ์ เว็บไซต์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การมีส่วนร่วม

1.2 ประชากรและตัวอย่างในการศึกษา

1.2.1 ประชากร คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบล คชสิทธิ์ จังหวัดสระบุรี จำนวน 1,363 คน (เทศบาลตำบลคชสิทธิ์, 2566)

1.2.2 จำนวนตัวอย่าง คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบล คชสิทธิ์ จังหวัดสระบุรี จำนวน 309 คน โดยการคำนวณหาขนาดของตัวอย่างที่เหมาะสมด้วยการใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane (1973) ได้จำนวนตัวอย่าง 309 คน จากนั้นการสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบสัดส่วน (Proportional Sampling) ได้จำนวนตัวอย่างในแต่ละชุมชน ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในแต่ละชุมชน

ที่	ตำบล	จำนวนประชากร	จำนวนตัวอย่าง
1	ชุมชนบ้านขอนแก่น โงกพัฒนา	397	90
2	ชุมชนตลาดเหนือสามัคคี	372	84
3	ชุมชนระพีพัฒนารวมใจ	305	69
4	ชุมชนอาสาพัฒนาตลาดใต้	289	66
	รวม	1,363	309

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการขยะมูลฝอย กรณีศึกษาชุมชน ในเทศบาลตำบลชลสิทธิ์ จังหวัดสระบุรี โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลชลสิทธิ์ จังหวัดสระบุรี ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ จำนวนคนในครอบครัวที่อยู่ด้วยกัน ระดับการศึกษา อาชีพ อาชีพเสริม รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลชลสิทธิ์ โดยลักษณะทั้งเป็นแบบแบบเลือกตอบ (Check List) และปลายเปิด จำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของคนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลชลสิทธิ์ จังหวัดสระบุรี มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 28 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของคนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลชลสิทธิ์ จังหวัดสระบุรี มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของคนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลชลสิทธิ์ จังหวัดสระบุรี เป็นลักษณะปลายเปิด ใน 2 ประเด็น คือ ปัญหาในการจัดการและการกำจัดขยะมูลฝอยในชุมชน และข้อเสนอแนะ

1.4 คุณภาพของเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยมาตรวัดที่ใช้ในการวัดพฤติกรรม และปัจจัยต่าง ๆ ที่ใช้ในการศึกษาเป็นการสร้างข้อคำถามจากทฤษฎี และนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแก้ไขปรับแก้ไข มาตราวัดจึงมี Content Validity กล่าวคือ ข้อคำถามที่ใช้ถามสามารถวัดได้ตรงและครอบคลุมเนื้อหาสำคัญในสิ่งที่ต้องการ ในด้านความเชื่อมั่น (Reliability) ของมาตรวัดการศึกษานี้ โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามแนวคิดวิธีการของ Cronbach (Cronbach's reliability

coefficient alpha) (Cronbach , 1987, pp.414-417) โดยเกณฑ์ยอมรับอยู่ที่ 0.70 ขึ้นไป แสดงว่ามาตรวัดที่ใช้ นี้มีความน่าเชื่อถือในการวัดสิ่งที่ต้องการวัด สามารถสรุปมาตรวัดที่ใช้ในการศึกษานี้ ดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าความเชื่อมั่น ตามวิธีการของ Cronbach

มาตรวัด	Cronbach's Alpha
1. ประโยชน์ที่ได้รับในการมีส่วนร่วม	.946
2. ความรู้ความเข้าใจในปัญหาของขยะ	.921
3. ลักษณะของคนในชุมชน	.957
4. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชน	.959

1.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) วิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) และวิเคราะห์เพื่อทดสอบความสัมพันธ์หรือการส่งผลกระทบต่อกันระหว่างตัวแปร ด้วยการวิเคราะห์ความถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Dependent Variable) จำนวนหนึ่ง และตัวแปรตาม (Independent Variable) ตั้งแต่ 2 ตัวแปรขึ้นไป

ผลการศึกษา

1. ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการมีส่วนร่วมที่มีมากที่สุด คือ คนในชุมชนช่วยทำความสะอาดถนนในละแวกบ้านเป็นประจำ ($\bar{X} = 4.28$) รองลงมา คือ ในแต่ละครอบครัวมีการแยกขยะก่อนทิ้งทุกครั้ง ($\bar{X} = 4.24$) มีบริจาคสมทบทุนในกิจกรรมต่าง ๆ ในการจัดการขยะมูลฝอย ($\bar{X} = 4.22$) ให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะกับทางเทศบาลในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยและมีการเก็บกิ่งไม้ใบไม้หรือขยะอยู่บนถนนสาธารณะ จะเก็บทิ้งในถังที่เทศบาลจัดไว้ ($\bar{X} = 4.19$) เข้าร่วมกองทุนขยะรีไซเคิล ($\bar{X} = 4.17$) เมื่อพบเห็นคนที่ทิ้งขยะไม่เป็นที่จะคอยตักเตือนให้ทิ้งขยะลงถังขยะตามประเภทของขยะ ($\bar{X} = 4.16$) เมื่อเทศบาลมีกิจกรรมวันทำความสะอาดชุมชน (Big Cleaning) คนในชุมชนจะเข้าร่วมในโครงการ ($\bar{X} = 4.10$) และเข้ากลุ่มจัดทำปุ๋ยหมักและปุ๋ยอินทรีย์จากขยะมูลฝอย ($\bar{X} = 4.06$) ตามลำดับ ดังตาราง 3

ตาราง 3 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามรายข้อคำถาม

การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ท่านบริจาคเงินทุนสมทบค่าวัสดุอุปกรณ์ในการกำจัดขยะมูลฝอย ช่วยเทศบาล	4.06	.913	มาก
2. เมื่อพบเห็นคนที่ทิ้งขยะไม่เป็นที่ท่านจะคอยตักเตือนให้ทิ้งขยะลงถังขยะตามประเภทของขยะ	4.16	.818	มาก
3. ท่านให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะกับทางเทศบาลในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย	4.19	.725	มาก
4. ท่านเข้าร่วมโครงการ Big Cleaning อย่างสม่ำเสมอทุกครั้ง	4.10	.890	มาก
5. ท่านช่วยทำความสะอาดถนนในละแวกบ้านเป็นประจำ	4.28	.744	มาก
6. ท่านเก็บกิ่งไม้ใบไม้หรือขยะอยู่บนถนนสาธารณะ ท่านจะเก็บทิ้งในถังที่เทศบาลจัดไว้ให้	4.19	.788	มาก
7. คอบครัวท่านแยกขยะก่อนทิ้งทุกครั้ง	4.24	.785	มาก
8. ท่านยินดีบริจาคสมทบทุนในกิจกรรมต่าง ๆ ในการจัดการขยะมูลฝอย	4.22	.738	มาก
9. ท่านเข้าร่วมกองทุนขยะรีไซเคิล	4.17	.782	มาก
10. ท่านเข้ากลุ่มจัดทำปุ๋ยหมักและปุ๋ยอินทรีย์จากขยะมูลฝอย	4.06	.992	มาก
รวม	4.17	.597	มาก

2. ประโยชน์ที่ได้รับในการมีส่วนร่วมและลักษณะของคนในชุมชนมีผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของคนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลชลสิทธิ์ จังหวัดสระบุรี ดังตาราง 4-7

ตาราง 4 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา (Pearson Correlation)

ตัวแปร		X ₁	X ₂	X ₃	Y
X ₁	ประโยชน์ที่ได้รับในการมีส่วนร่วม	1			
X ₂	ความรู้ความเข้าใจในปัญหาของขยะ	.791	1		
X ₃	ลักษณะของคนในชุมชน	.630**	.567**	1	
Y	การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ มูลฝอย (ตัวแปรตาม)	.347**	.303**	.707**	1

**อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ความสัมพันธ์ของตัวแปรต้นด้วยกัน คู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงเกิน 0.7 ในการวิเคราะห์ถดถอยพหุจะทำให้เกิดปัญหา Multicollinearity ของสมการ จึงตัดตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กันสูงออกออกจากสมการ แล้วทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรในการวิเคราะห์ใหม่ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา เมื่อตัดความรู้ความเข้าใจในปัญหาของขยะออก

ตัวแปร		X ₁	X ₃	Y
X ₁	ประโยชน์ที่ได้รับในการมีส่วนร่วม	1		
X ₃	ลักษณะของคนในชุมชน	.630**	1	
Y	การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย (ตัวแปรตาม)	.347**	.707**	1

**อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 5 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา เมื่อตัดความรู้ความเข้าใจในปัญหาของขยะออก จะเหลือตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ ประโยชน์ที่ได้รับในการมีส่วนร่วมและลักษณะของคนในชุมชน ซึ่งตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิเคราะห์ไม่มีความสัมพันธ์กันเกิน 0.7

X_1 = ประโยชน์ที่ได้รับในการมีส่วนร่วม

X_3 = ลักษณะของคนในชุมชน

*นัยสำคัญระดับ 0.01

$R^2 = 0.516$

$F = 163.239$

$DW = 1.839$

จากสมการ หมายถึง ตัวแปรที่มีผล คือ ตัวแปรประโยชน์ที่ได้รับในการมีส่วนร่วมและลักษณะของคนในชุมชน ทั้ง 2 ตัวแปร สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยได้ร้อยละ 51.6 นอกนั้นสามารถอธิบายได้ต่อตัวแปรอื่นที่ไม่ได้นำมาศึกษา ประโยชน์ที่ได้รับในการมีส่วนร่วม เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย จะทำให้การมีส่วนร่วมเปลี่ยนแปลงไป -0.199 ($B = -0.199$) และมีลักษณะของคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย จะทำให้การมีส่วนร่วมเปลี่ยนแปลงไป 1.014 ($B = 1.014$) หน่วย

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบว่า ตัวแปรไหนมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย พบว่าลักษณะของคนในชุมชนมีผลต่อการมีส่วนร่วมมากที่สุด ($Beta = 0.810$) รองลงมา เป็น ประโยชน์ที่ได้รับในการมีส่วนร่วม ($Beta = 0.164$)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการศึกษามีดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 เทศบาลตำบลต่าง ๆ สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประกอบการพิจารณาในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล

1.2 หน่วยงานเทศบาลควรสนับสนุนและส่งเสริมการใช้วัสดุที่ย่อยสลายหรือบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปประกอบการส่งเสริมและสนับสนุน สร้างความรู้ความเข้าใจในประโยชน์ที่ได้รับจากการมีส่วนร่วมแก่ชุมชน

3. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

2.1 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของคนที่ย้ายอยู่ในเขตเทศบาลอื่น ๆ
2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลชนบทหรือเทศบาลอื่น ๆ

2.3 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยเชิงคุณภาพให้มีข้อมูลเชิงลึกมากขึ้น

บรรณานุกรม

- กรมควบคุมมลพิษ. (2565). รายงานสถานการณ์ มลพิษของประเทศไทย ปี 2564. กรุงเทพฯ: บริษัท เอพี คอนเน็กซ์ จำกัด.
- เทศบาลตำบลคชสิทธิ์. (2564). แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566-2570). สระบุรี : สำนักงานปลัดเทศบาล ตำบลคชสิทธิ์.
- เทศบาลตำบลคชสิทธิ์. (2566). ประวัติความเป็นมาเทศบาลคชสิทธิ์. [ออนไลน์].
จาก <https://www.khochasith.go.th/>
- ไพบูลย์ แจ่มพงษ์ และศิวพันธุ์ ชูอินทร์. (2560). การจัดการขยะมูลฝอย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรทัย กักผล. (2559). Urbanization เมื่อ “เมือง” กลายเป็นโจทย์ของการบริหารจัดการท้องถิ่นสมัยใหม่. กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า.
- Arnstein, S. R. (1969). “A Ladder of Citizen Participation,” **Journal of the American Planning Association**. 35(4) (July 1969): 216-224.
- Cronbach, L. J. (1987). “Statistical tests for moderator variables: Flaws in analyses recently proposed.” **Psychological Bulletin**. 102(3), 414–417.
- Ramos, L.A.A and Fletcher, L.B. (1982). **Planning for Rural Development : Rural Development with Popular Participation**. Iowa : Department of Economics, Iowa State University.
- Yamane, T. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**. New York: Harper & Row.